

การเปรียบเทียบอรรถสระของภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทย ในประเด็นสรีรศาสตร์และสัทวิทยา¹

สัญญาชัย สุลักษณ์พานันท์*

บทคัดย่อ

ภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยมีอรรถสระพ้องกันอยู่สองเสียง คือ เสียง [j] และ [w] ส่วนเสียง [ɥ] นั้นถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของภาษาฝรั่งเศส การเปรียบเทียบระหว่างสองภาษาจึงเน้นที่สองเสียงแรกเป็นสำคัญทั้งในด้านสรีรศาสตร์และในด้านสัทวิทยา ส่วนอรรถสระเสียงสุดท้ายซึ่งไม่มีในระบบเสียงของภาษาไทยนั้นจะเน้นศึกษาเพียงเอกลักษณ์เฉพาะของเสียงและทำการเปรียบเทียบกับสระบางเสียงที่ใกล้เคียง การศึกษาเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งของเสียงอาจเป็นสาเหตุสำคัญของการเปล่งเสียงที่ผิดเพี้ยนของผู้เรียนชาวไทย แบบฝึกหัดฝึกการเปล่งเสียงมักไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาเฉพาะของผู้เรียนแต่ละชาติ สำหรับผู้เรียนชาวไทยควรเน้นในข้อด้อยบางอย่างซึ่งแตกต่างจากชาวต่างชาติอื่น ๆ

Abstract

Les semi-voyelles [j] and [w] existent aussi bien en français qu'en thaïlandais. Notre étude contrastive en phonétique nous permet

de constater que les apprenants thaïlandais pourraient prononcer les mots contenant ces deux sons sans difficulté. Cependant, leur distribution, très différente, pourrait provoquer des contraintes ou des erreurs de prononciation.

Ensuite, la semi-voyelle [ɥ] typiquement françaisera phonétiquement comparée avec certaines voyelles thaïes qui s'emploient souvent dans la notation ou la transcription. Enfin, nous constatons qu'il faudrait des exercices de prononciation des semi-voyelles français spécifiquement pour les apprenants thaïlandais.

ภาษาฝรั่งเศสมีอรรถสระอยู่สามเสียง ได้แก่ [j], [w] และ [ɥ] ตรงกับสระที่สัมพันธ์กัน คือ เสียง [i] เสียง [u] และเสียง [y] ตามลำดับ ส่วนภาษาไทยมีเสียงอรรถสระอยู่เพียงสองเสียง คือ เสียง [j] และเสียง [w] เนื่องจากภาษาไทยไม่มีเสียงสระ [y] จึงไม่อาจมีเสียงอรรถสระ [ɥ] ที่สัมพันธ์กันเกิดขึ้นได้

¹ ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากกองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ 2558

* รศ. ดร., ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๑. การเปรียบเทียบอรรถสระ [j] ของภาษาฝรั่งเศสกับอรรถสระ [j] (ย) ของภาษาไทย

อรรถสระ [j] เป็นเสียงเสียดแทรกแบบโฆชะ หลังลิ้นยกขึ้นไปยังเพดานแข็งและริมฝีปากไม่ห่อกลม เสียง [j] ในภาษาฝรั่งเศสและในภาษาไทย เปล่งเสียงคล้ายคลึงกัน จึงไม่น่าจะมีปัญหาแต่ประการใดสำหรับผู้เรียนชาวไทยเมื่ออ่านคำภาษาฝรั่งเศส นั้นเป็นเพราะพิจารณาเพียงการเปล่งเสียงโดยลำพัง หากพิจารณาในมุมของสัทวิทยา อรรถสระเสียงนี้ในทั้งสองภาษากลับทำหน้าที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก แต่ละตำแหน่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปซึ่งจะพิจารณาไปตามลำดับโดยเริ่มตั้งแต่ตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ (เสียงต้น) ตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ) และตำแหน่งท้ายคำ (เสียงสะกด)

ตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ (เสียงต้น)

คำภาษาฝรั่งเศสที่ขึ้นต้นด้วยอรรถสระเสียงนี้มีจำนวนไม่มากเท่าใดนัก แต่บางคำกลับใช้บ่อยมาก อย่างเช่น *hier* [jɛ:R], *yeux* [jØ], ฯลฯ แพรวโทยม บุญยะผลึก (๒๕๔๗, น. ๑๔๗) อธิบายไว้ว่าเสียง [j] ที่ต้นคำไม่นำหน้าสระ [i], [y], [œ], [ɑ], [ɛ], [œ]

จากข้อมูลคำที่รวบรวมได้ เสียง [j] ที่ตำแหน่งต้นคำสามารถนำหน้าเสียงสระ [y] ได้ เช่น คำว่า *iule* [jyl] รวมถึง *yuan* [jyan] ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศสปัจจุบันยังหยิบยืมคำจากภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้เป็นจำนวนมาก การปรากฏร่วมกันของเสียงบางรูปแบบซึ่งไม่เคยมีมาก่อนหน้าก็มีให้เห็น ความจริงแล้ว เสียง [j] นำหน้าเสียง [y] ได้เป็นอย่างดีที่ต้นพยางค์ภายใน

คำ ได้แก่ *couillu* [kujy], *banyuls* [banjyls], *balayures* [balajyr], *médius* [medjys]

ในคำภาษาฝรั่งเศส เสียง [j] ไม่ตามหลังด้วยสระ [i] ที่ต้นคำ แต่พบได้ในคำยืม เช่น *yiddish* [jidi] และ *yin* [y] ถึงแม้ว่าภาษาฝรั่งเศสจะไม่มีคำขึ้นต้นด้วยคู่เสียง [y] แต่ที่ต้นพยางค์ภายในคำ กลับมีคู่เสียงนี้ให้เห็นอยู่ไม่น้อย อย่างเช่น *accueillir* [akœjir], *faillir* [fajir], ฯลฯ ในคำว่า *chantilly* [ʃɑ̃tiji] เสียง [j] มีเสียง [i] นำหน้าและตามหลัง นั้นเป็นเพราะคำนี้สร้างจากคำวิสามานยนาม โดยทั่วไปแล้ว ปรากฏการณ์แบบนี้มีให้เห็นน้อยมาก จะเกิดขึ้นเฉพาะในคำวิสามานยนาม เช่น ชื่อทางภูมิศาสตร์ *Juilly* [ʒujij], *Lentilly* [lɑ̃tiji], ฯลฯ

คู่เสียง [ju] ที่ต้นคำนั้นจะพบเห็นในคำยืม เช่น *yoyou* [juju], *yukata* [jukata], *yuko* [juko], *yuppie* [jupi], ฯลฯ ในอนาคตอาจมีคำที่ขึ้นต้นด้วยคู่เสียง [j] นี้เพิ่มเติมเข้ามาในระบบภาษาฝรั่งเศสอีก เนื่องจากการผสมผสานของเสียงคู่นี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเปล่งเสียงของชาวฝรั่งเศส ดังจะเห็นได้จากการปรากฏของคู่เสียงนี้ภายในคำเป็นจำนวนมากโดยที่อรรถสระทำหน้าที่เป็นเสียงนำให้กับเสียงสระ ไม่ได้แตกต่างจากที่ตำแหน่งต้นคำแต่ประการใด

ส่วนหน้าเสียงสระ [œ] นั้นพบได้ในคำว่า *yearling* [jœrlɛ̃] ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ คำภาษาฝรั่งเศสไม่มีคู่เสียง [jœ] ที่ตำแหน่งต้นคำ แต่จะมีพบเห็นได้ที่ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ เช่น *relayer* [rɔlɛjœr], *tutoyeur* [tytwajœr], ฯลฯ ในตำแหน่งต้นคำจะเป็นคู่เสียง [jɔ] กระนั้นก็ตาม ในคำหลายพยางค์ ตำแหน่งต้นคำจะถือเป็นตำแหน่งที่ไม่เน้นเสียง ทำให้เกิดการสูญเสียความแตกต่าง (neutralisation) และเกิดหน่วยเสียงร่วม

(archiphonème) สัทลักษณะเปิดปิดไม่ทำหน้าที่แยกแยะความแตกต่าง สัญลักษณ์ /Ø/ หรือ /E/ ใช้แทนลักษณะร่วมกันระหว่างสองเสียง

เสียง [ɑ] มีแนวโน้มที่จะหายไปจากระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสหรือแทนที่ด้วยการเปล่งเสียง [a] ยาว จึงไม่น่าแปลกใจเท่าใดนักที่เสียงนี้จะไม่ปรากฏตามหลังเสียงอรรถสระ [j] ที่ต้นคำ ถ้าหากลองเปิดไล่หาคำศัพท์ในพจนานุกรมทั่วไป จะไม่พบคำใดที่ขึ้นต้นด้วยคู่เสียง [ja] เลยและยังอาจรวมถึงที่ต้นพยางค์ภายในคำด้วย นั่นเป็นเพราะลืมพิจารณาถึงรูปกระจายกริยาในรูปอดีตกาล (passé simple) ในทางทฤษฎี ในการกระจายรูปบุรุษที่หนึ่งและที่สองพหูพจน์ จะพบคู่เสียง [ja] ที่ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ เช่น *nous travaillâmes* [travajɑm], *vous travaillâtes* [travajat], ฯลฯ

เสียง [ɛ] ไม่ปรากฏตามหลังเสียง [j] ที่ต้นคำ แต่ที่ต้นพยางค์ภายในคำพบเห็นได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจาก [jɛ] เป็นปัจจัยสร้างคำนาม

เช่น *plébéen* [plebjɛ], *pompéen* [pɔ̃pejɛ], ฯลฯ

สรุปได้ว่าเสียง [j] ที่ตำแหน่งต้นคำ ไม่นำหน้าเฉพาะเสียงสระ [ɑ], [ɛ], [œ], [ə] แต่เมื่อปรากฏที่ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ (ระหว่างสระ) กลับสามารถนำหน้าเสียงสระได้เกือบทุกเสียง แม้แต่เสียง [ə] ในคำว่า *saietter* [sej(ə)te] ยกเว้นเพียงเสียง [œ] เท่านั้น และคาดได้ว่าในอนาคตคงจะไม่มีปรากฏคู่เสียง [jœ] ด้วย เนื่องจากเสียง [œ] เริ่มกลมกลืนไปกับเสียง [ɛ] จนแยกแยะไม่ออก

ในภาษาไทย คำที่ขึ้นต้นด้วยเสียง [j] มีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถนำหน้าเสียงสระได้ทุกเสียง หากลองเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสองของเสียง [j] ซึ่งทำหน้าที่เป็นเสียงต้น ก็จะพบว่าคู่เสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ได้แก่ [jy], [jɛ], [jɔ̃], [jɑ̃] เนื่องจากเสียงสระเหล่านี้ไม่มีในภาษาไทยอยู่แล้ว เมื่อเป็นสระที่ใกล้เคียงกัน ก็พอจะจับคู่เสียงได้ดังแสดงให้เห็นตามตารางข้างล่างนี้

ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย	ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย
[ji]	[ji]	[jo]	[jɔ̃]
	[ji:]		[jɔ̃:]
[ju]	[ju]	[jo]	[jo]
	[ju:]		[jo:]
[je]	[je]	[jɔ]	[jɔ]
	[je:]		[ja:]
[jɛ]	[jɛ]	[ja]	[ja]
	[jɛ:]		[ja:]
[jœ]	[jɔ̃]	[ja]	[ja]
	[jɔ̃:]		[ja:]

ตำแหน่งนี้จึงนับได้ว่าเป็นตำแหน่งที่ไม่ได้สร้างปัญหาในการเปล่งเสียงคำภาษาฝรั่งเศสสำหรับคนไทย อุปสรรคของการเปล่งเสียงอยู่ที่สระซึ่งปรากฏตามหลังมา

ตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ)

เสียง [j] ของภาษาฝรั่งเศสปรากฏมากที่สุด ในตำแหน่งกลางคำหรือทำหน้าที่เป็นเสียงควบ เช่น *pied* [pje], *science* [sjãs], ฯลฯ โดยทำหน้าที่เป็นเสียงควบเช่นเดียวกับพยัญชนะเหลว [l] และ [R] แต่เสียง [R] และ [l] ไม่ทำหน้าที่เป็นเสียงควบให้กับอรรถสระ ในขณะที่เสียง [j] ควบได้กับพยัญชนะเกือบทุกเสียง มีเพียงคู่เสียง [ʒj] ที่ตำแหน่งต้นคำจะปรากฏเฉพาะในคำยืม ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าเสียงหนึ่งเป็นวิวัฒนาการของอีกเสียงหนึ่งจึงไม่ปรากฏรวมกันได้ ไม่มีคำไหนสะกดด้วยคู่อักษร *Jl* ยกเว้นคำยืม กระนั้นก็ตาม กลุ่มเสียง [ʒj] ซึ่งถือว่าต้องห้ามภายในหน่วยเดียวกัน อาจพบเห็นได้ในระดับวลี อย่างเช่น *J'y ai ...* [ʒje] ในกรณีของ *J'irai* [ʒjre] ซึ่งตัดสรรพนาม *Y* ทั้ง (ต้องเปล่งเสียงเป็น [j] หน้าเสียงสระ) แสดงให้เห็นว่าภาษาฝรั่งเศสพยายามหลีกเลี่ยงกลุ่มเสียง [ʒj] ที่ตำแหน่งต้นคำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อตามหลังด้วยสระ [i] การเปล่งเสียง * [ʒji] (**J'y irai* [ʒjre]) คงเป็นเรื่องยากในภาษาฝรั่งเศสหรือไม่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผลทางประวัติของเสียงและอักษรซึ่งมีความสัมพันธ์อันแนบแน่น อาจเป็นเรื่องสลับซับซ้อนที่จะอธิบายเหตุผลเหล่านี้ในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสซึ่งวัตถุประสงค์เพียงเพื่อการสื่อสาร แต่ประวัติความเป็นมาก็ช่วยให้ความกระจ่างในหลายเรื่อง ถ้าเป็นตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ คู่เสียง [ʒj] กลับเปล่งเสียงควบคู่กันออกมาได้ในคำเป็นจำนวนมาก และนำหน้าเสียง

สระได้เกือบทุกเสียง (ยกเว้นเสียง [i], [y], [ə], [œ]) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะพบเห็นได้ในการกระจายกริยา *Imparfait* ของประธาน *Nous* และ *Vous* เมื่อรากคำกริยาลงท้ายด้วยเสียง [ʒ] เช่น *changer - changions* [ʃãʒjõ]/*changiez* [ʃãʒje], *manger - mangions* [mãʒjõ]/*mangiez* [mãʒje]

ส่วนคู่เสียง [z] ที่ต้นคำมีเฉพาะในคำว่า *zyeuter* [zjøte] ซึ่งสร้างจาก (*les*) *yeux* แต่ที่ตำแหน่งเสียงต้นภายในคำกลับมีอยู่ในคำเป็นจำนวนมาก เช่น *bêtisier* [betizje], *dasyure* [dazjyr], ฯลฯ ในคำที่ลงท้ายด้วยเสียง [z] เมื่อตามหลังด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปัจจัย *-IER* [je] เช่น *cerisier* [sərizje], *rosier* [rozje], ฯลฯ ปัจจัย *-IEN* [jɛ̃] เช่น *alésien* [alezjɛ̃], *parisien* [parizjɛ̃], ฯลฯ คำที่ลงท้ายด้วยปัจจัย [zjõ] เช่น *évasion* [evazjõ], *vision* [vizjõ], ฯลฯ ในภาษาฝรั่งเศสนั้นกลุ่มเสียง [zj] มีความสำคัญและจำเป็นต้องฝึกฝน เพราะพบเห็นอยู่ตลอดเวลาในกริยาที่ลงท้ายด้วย [ze] ในประธาน *Nous* และ *Vous* ของ *Imparfait* และ *Subjonctif présent* เช่น *organiser* [ɔʁganize]–*nous organisons* [ɔʁganizjõ], *vous organisez* [ɔʁganizje], *accuser* [akyze]–*nous accusons* [akyzjõ], *vous accusez* [akyze], ฯลฯ พยัญชนะโฆษะ [z] ไม่ปรากฏในภาษาไทยก็นับว่าเป็นความยากที่ต้องตั้งใจเปล่งเสียงและยังต้องเปล่งเสียงควบกับเสียง [j] ในตำแหน่งซึ่งไม่มีในระบบสัทวิทยาของภาษาไทยอีก ทำให้ความยุ่งยากในการเปล่งเสียงทวีขึ้นไป

เสียง [j] ไม่สามารถเป็นเสียงควบลำดับที่สามได้ เมื่อมีพยัญชนะสองเสียงนำหน้ามา ต้อง

เดิมเสียงสระปฏิภาคเข้ามาช่วยในการเปล่งเสียงเสียก่อนแล้วจึงตามด้วยอรรถสระ สร้างเป็นเสียงคู่ [ij] เช่น *brille* [brij], *crier* [kije], *plier* [plije], เป็นต้น การที่ไม่สามารถปรากฏเป็นเสียงควบที่สามได้แสดงให้เห็นว่าอรรถสระเสียงนี้ยังคงมีความเป็นพยัญชนะสูงมาก¹ ในขณะที่อรรถสระอีกสองเสียงสามารถทำหน้าที่เสียงควบที่สามได้ เช่น *fruit* [frɥi], *pluie* [plɥi], *trois* [trwa], *cloître* [klwatʁ], เป็นต้น

เมื่อต้องทำหน้าที่เป็นเสียงควบ เงื่อนไขในการปรากฏร่วมกับสระที่ตามหลังมาย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย สระบางเสียงที่เคยตามหลังเสียง [j] ได้กลับไม่อาจปรากฏร่วมกับกลุ่มเสียงควบบางอย่างได้ ในทางกลับกัน สระบางตัวที่ไม่ตามหลังเสียง [j] กลับปรากฏร่วมกับกลุ่มเสียงควบบางอย่างได้ นอกจากนั้นแล้ว ตำแหน่งเสียงควบที่ต้นคำกับที่ต้นพยางค์ภายในคำยังมีผลต่อการปรากฏของเสียงสระที่ตามหลังมา เช่น พยัญชนะต้นควบ [sj] ตามหลังด้วยเสียงสระ [œ] ได้ที่ตำแหน่งต้นคำ เช่น *scieur* [sjœʁ] แต่ไม่พบกลุ่มเสียง [sjœ] ที่ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำเลยโดยปกติแล้ว รูป -*EUR* จะแทนเสียง [œʁ] และมีเพียงคำว่า *monsieur* เท่านั้นที่สะกดด้วย -*SIEUR* ซึ่งควรเปล่งเสียงเป็น [sjœʁ] แต่คำพิเศษนี้กลับเปล่งเสียงเป็น [mɔsiœ] ทำให้ไม่มีคำฝรั่งเศสคำไหนประกอบด้วยเสียง [sjœ] ภายในคำ

ในภาษานั้นเสียงที่สามารถทำหน้าที่เป็นเสียงควบได้มีเพียงพยัญชนะเหลว ร และ ล

รวมถึงอรรถสระ ๖ เท่านั้น (ซึ่งก็มีเงื่อนไขการใช้ที่ค่อนข้างจำกัดอย่างมาก) เสียง *y* ของภาษาไทยไม่สามารถทำหน้าที่เสียงควบได้เลย จึงอาจไม่เป็นที่คุ้นหูนัก ทำให้ไม่ได้ยินหรือไม่ค่อยได้ยินชัดเจนนัก ตำแหน่งเสียงควบเป็นตำแหน่งที่ต้องฝึกฝนเปล่งเสียงมากเป็นพิเศษ นับได้ว่าเป็นตำแหน่งที่สร้างปัญหาในการเปล่งเสียงสำหรับคนไทย เสียงอรรถสระเป็นสิ่งที่หลงลืมได้ง่าย อาจเป็นเพราะได้ยินไม่ค่อยชัดเจนและไม่ค่อยมีอักษรเฉพาะคอยเตือนให้เปล่งเสียง

ตำแหน่งท้ายคำ (เสียงสะกด)

เสียง [j] ของภาษาฝรั่งเศสในตำแหน่งเสียงสะกดมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก เพราะตามหลังสระเพียงไม่กี่เสียง แพรวโยม บุญยะผลึก (๒๕๔๗, น. ๑๔๗) แจกแจงหน้าที่ของเสียง [j] ในตำแหน่งเสียงสะกดโดยอธิบายว่าสามารถไว้หลังเสียงสระได้เพียง [j], [ɛ], [a], [u], [œ], [ɑ] และจะไม่ตามหลังเสียงสระนาสิกเลย สรุปได้ว่าเสียง [j] จะไม่ตามหลังเสียง [y], [e], [ø], [o], [ɛ̃], [ə], [õ], [ɑ̃], [œ̃]

อรรถสระเสียงนี้จะไม่ทำหน้าที่เป็นเสียงสะกดให้กับเสียงสระ [o] ในคำภาษาฝรั่งเศสเนื่องจากคู่เสียง [oj] หรือ [ɔj] ได้พัฒนากลายเป็นคู่เสียง [wa] ไปหมดแล้วตั้งแต่ครั้งอดีต ยกเว้นเมื่อกล่าวถึง *langue d'oil* [ɔjl]² คำว่า *oil* เองก็พัฒนาจนกลายเป็น *oui* [wi] คู่เสียง [ɔj] จะพบในคำที่หยิบยืมมาจากภาษาต่างประเทศใน

¹ ยกเว้น คำว่า *ptyaline* [ptjalin] และ *ptyalisme* [ptjalism] ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะด้าน ยืมมาจากภาษากรีกส่วนคำว่า *steward* นั้นเคยอ่านได้เป็น [stjuward] และ [stiward] ใน *Le Petit Robert* ฉบับเก่า (1988) ต่อมาภายหลัง พจนานุกรมฉบับใหม่กลับเสนอเพียงการอ่านแบบหลังเท่านั้น นั่นแสดงให้เห็นว่าการเปล่งเสียง [j] เป็นเสียงควบที่สามไม่ใช่วิสัยของคนฝรั่งเศส จนต้องปรับเปลี่ยนใหม่ให้เหมาะสมในที่สุด ด้วยเหตุที่ว่าคำนี้เป็นคำที่ใช้บ่อยพอสมควร

² ตามหลักเกณฑ์การเปล่งเสียงนั้น ตัวเขียน *oi* ควรจะเปล่งเสียงเป็น [ɔi] เมื่ออยู่หน้าพยัญชนะ และจะเปล่งเสียงเป็น [ɔj] เมื่อนำหน้าสระหรืออยู่ในตำแหน่งท้ายคำ (P. FOUCHE, 1959, น. 189)

ภายหลัง ตัวอย่างเช่น คำภาษาสเปน *oille* [ɔj] คำภาษาฝรั่งเศสของสวิส *boille* [boj] คำภาษาสลาฟ *voivode* [vojvod] คำภาษาอังกฤษ *boycott* [bojkot], เป็นต้น

เสียง [j] จะตามหลังด้วยพยัญชนะภายในคำ (สระ + [j] + พยัญชนะ + สระ) อย่างเช่น *guidou* [gijdu], *guillemet* [gijme], ฯลฯ พบเห็นได้มากในการกระจายกริยา (*Futur* และ *Conditionnel Présent*) เช่น *je travaillerai* [travajre], *accueillerai* [akœjre], ฯลฯ รวมถึงการเติมปัจจัยบางอย่าง (-MENT) ซึ่งขึ้นต้นด้วยพยัญชนะหลังหน่วยคำที่ลงท้ายด้วยเสียง อรรหสระ [j] อยู่แล้ว เช่น *affouillement* [afujmã], *bâillement* [bajmã], ฯลฯ ในระดับวลีอาจพบเห็นเสียงอรรหสระหน้าพยัญชนะได้ อย่างเช่น *cueilles-en* [kœjzã], *fouilles-le* [fujlɔ], เป็นต้น

เสียง [j] ปรากฏร่วมกับพยัญชนะอื่นในตำแหน่งเสียงสะกดได้ เช่น (*langue*) *d'oïl* [ɔjl] และคำยืม อย่างเช่น *gas-oil* [gazɔj], *foil* [fɔjl], *speed-sail* [spidsejl], เป็นต้น คู่เสียง [ɔj] + พยัญชนะ และ [aj] + พยัญชนะ ดัดแปลงมาจากสระประสม [ɔi] และ [ai] ในภาษาอังกฤษซึ่งตามหลังด้วยเสียงสะกดได้ เสียงพยัญชนะสะกดนี้ กลายมาเป็นเสียงพยัญชนะตามหลังเสียง [j] ซึ่งแปลงมาจาก [i] หลังเสียง [a] การดัดแปลงเสียงของสระประสมในคำยืมพบเห็นได้ในหลาย ๆ คำ เช่น *flyer* [fajœr], *rottweiler* [rotwajlœr], *spoleur* [spɔjlœr], ฯลฯ การแปลงเสียงให้เข้ากับวิสัยการแปลงเสียงของชาวฝรั่งเศสทำให้โครงสร้างของพยางค์ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยเมื่อ

ตามหลังด้วยเสียงสระ เช่น *flyer* [fajœr] เสียงสระ [a] และเสียงอรรหสระ [j] แยกกันอยู่คนละพยางค์ หรือคำว่า *esquire* [eskwaœr] ซึ่งเป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ *squire* ['skwaɪə(r)]

เสียง [j] ในภาษาฝรั่งเศสยังมีคุณสมบัติพิเศษอีกอย่างหนึ่งคือสามารถแปลงซ้ำสองเสียงติดต่อกันได้ [j] โดยปกติแล้ว อรรหสระในภาษาฝรั่งเศสเกิดจากการแปลงเสียงอย่างรวดเร็วจนเกิดการเสียดแทรก จนยากที่จะเกิดเสียงซ้ำได้อีกประการหนึ่ง เสียงพยัญชนะเองก็มีการซ้ำเสียงได้เพียงไม่กี่เสียงเท่านั้น การแปลงเสียงอรรหสระซ้ำนี้มีปรากฏเฉพาะในกริยารูป *Imparfait* และ *Subjonctif présent* ของประธาน *Nous* (-ions) และ *Vous* (-iez) เช่น *nous travaillions* [travajjɔ̃], *nous essayions* [esɛjjɔ̃], *vous travailliez* [travajje], *vous essayiez* [esɛjje], เป็นต้น ทั้งสองเสียงอยู่กันคนละพยางค์ เสียงแรกเป็นเสียงสะกดปิดท้ายของรากกริยา และเสียงที่สองเป็นเสียงต้นของส่วนต่อท้าย [j-/-jɔ̃], [j-/-je] (R.L. WAGNER et al., 1962, P. 251) ดังนั้น คู่เสียงอรรหสระจะเกิดขึ้นเฉพาะกับกริยาที่มีรากลงท้ายด้วยเสียง [j] จึงเกิดตามหลังเฉพาะกลุ่มเสียงดังต่อไปนี้ [aj], [ij], [œj], [ej], [ɔj], [uj], [plij], [priij], [bliij], [briij], [triij], [kriij] นอกจากนั้นแล้วก็จะเกิดกับกริยากลุ่มที่มีรากลงท้ายด้วย [wa] บางคำซึ่งต้องการเสียง [j] เข้ามาช่วยในการกระจายกับประธาน *Nous* และ *Vous* เช่น กริยา *croire-nous croyions* [krwaj-jɔ̃], *s'asseoir-nous nous assoyions* [aswaj-jɔ̃], ฯลฯ¹ และยักรวมถึงกลุ่มที่ลงท้ายด้วย [trɛr] เช่น

¹ สำหรับกริยาที่ลงท้ายด้วย -OIR หรือ -OIRE นั้น ในการกระจายรูปตามประธาน *Nous* และ *Vous* ถ้าหากแปลงเสียง [wa] จะใช้ [j] + สระ แต่ถ้าไม่ได้แปลงเสียง [wa] ก็จะใช้เสียง [v] + สระ เช่น *devez*, *apercevez*, *buvez*

กริยา *traire - nous trayions* [trej-jõ], *abstraire-nous abstrayions* [abtrej-jõ], ฯลฯ ในทางปฏิบัติจะได้ยินการซ้ำเสียงอรรถสระชัดเจนก็ต่อเมื่อต้องการเน้นย้ำรูปกริยาเพื่อป้องกันความกำกวมในกรณีที่บริบทไม่ชัดเจนเพียงพอ ตำราไวยากรณ์บางเล่มกล่าวว่าการเปล่งเสียงของกริยาในรูป *Imparfait* ไม่ได้แตกต่างจากรูปปัจจุบัน *Présent* ในกรณีที่พูดเร็ว ๆ กาลอดีต *nous croyions* และกาลปัจจุบัน *nous croyons* แทบไม่มีความแตกต่างเลย (B. MALMBERG, 1972, P. 94) และยังรวมถึงกริยาที่มีรากลงท้ายด้วยพยัญชนะนาสิก [ɲ], เช่น *nous cognions, vous cogniez ...* (A. HAMON, 1983, P. 117) เสียงอรรถสระ [j] หลังพยัญชนะนาสิก [ɲ] มีแนวโน้มที่จะหายไปหลาย ๆ กรณี เนื่องจากเสียง [ɲ] เองก็เปลี่ยนการเปล่งเสียงเป็น [ɲj] ดังนั้นจึงไม่มีการเปล่งเสียงอรรถสระซ้ำอีก คงเป็นไปไม่ได้ยากหรือเป็นไปได้เลยที่จะเปล่งเสียงเป็น *[kɔɲjjõ] หรือ *[kɔɲjje] ในทำนองเดียวกันกริยาซึ่งลงท้ายด้วยกลุ่มเสียง พยัญชนะต้น + พยัญชนะเหลว + I อย่างเช่น *oublir- (oublier), pri- (prier)* แทบจะเปล่งเสียงไม่แตกต่างระหว่าง

รูป *nous oublions* [ublɥjõ] – *vous oubliez* [ublɥje] และรูป *nous oublions* [ublɥjjõ] – *vous oubliez* [ublɥjje] หรือระหว่าง *nous prions* [prijõ] – *vous priez* [prije] และรูป *nous prions* [prijjõ] – *vous priez* [prijje] เป็นต้น

เสียง [j] (ย) ในภาษาไทยสามารถเป็นเสียงสะกดให้กับสระหลังบางเสียงดังนี้ [ɤ:], [a], [a:], [u], [o:], [ɔ], [ɔ:], [uɛ:a], [u:a] จะพบว่าภาษาไทยมีคู่เสียงที่ใกล้เคียงกับของภาษาฝรั่งเศสอยู่เพียง [u:j], [ɔj] และ [aj] สำหรับเสียง [œ] นั้นอาจนำมาเทียบเคียงกับเสียง [ɤ:] ของภาษาไทย เท่ากับว่ามีคู่เสียงใกล้เคียงกับภาษาฝรั่งเศสทั้งหมดได้แก่ [aj], [ɔj], [uj], [ɔj] และ [œ] ส่วนอีกสองคู่เสียง [ij] และ [ej] ไม่มีปรากฏในภาษาไทย เสียง [j] สามารถปรากฏนำหน้าสระเสียงสั้น อี [i] หรือสระเสียงยาว อี [i:] ได้ เช่น ยินดี ยี่ หยิบ (ลูก)หยี รวมถึงหน้าสระประสม เอีย [i:a] เช่น เยียด เทียบ ในทางตรงกันข้ามจะไม่ปรากฏตามหลังสระอี สระอี' และสระประสมเอีย รวมถึงสระหน้าทั้งหมด และภาษาไทยไม่สามารถมีเสียงสะกดได้เกินหนึ่งเสียง ดังนั้นจึงไม่อาจหาคู่เทียบของกลุ่มเสียง [ɔjl] และ [ɔjn] ได้

ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย	ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย
[aj]	[aj]	[ɛj]	/
	[a:j]	[ji]	/
[ɔj]	[aj]	[ɔjl]	/
	[a:j]	[ɔjn]	/
[ɔj]	[ɔj]		
	[ɔ:j]		
[uj]	[uj]		
[œj]	[ɤ:j]		

ท้ายสุด ตำแหน่งเสียงสะกดจึงเป็นอีกตำแหน่งหนึ่งซึ่งสร้างปัญหาให้กับการเปล่งเสียง [j] คำภาษาฝรั่งเศสสำหรับผู้เรียนชาวไทย จำเป็นต้องมีแบบฝึกหัดเฉพาะในการฝึกการเปล่งเสียง

สรุป

ในภาษาฝรั่งเศส เสียง [j] ปรากฏหน้าเสียงสระและยังทำเป็นเสียงสะกดได้เช่นเดียวกับพยัญชนะ ถึงแม้ว่าภาษาไทยจะมีเสียง [j] เหมือนกัน แต่กลับทำหน้าที่แตกต่างกัน เสียง [j] ในทั้งสองภาษาอาจปรากฏเหมือนกันในบางตำแหน่งและไม่เหมือนกันในบางตำแหน่ง ในตำแหน่งที่เหมือนกันก็อาจมีเงื่อนไขอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย บางเสียงไม่อาจปรากฏรวมกันได้ บางตำแหน่งซึ่งไม่เป็นที่คุ้นเคยก็สร้างปัญหาได้ไม่น้อย ตำแหน่งที่ยากแก่การเปล่งเสียงสำหรับคนไทย คงจะเป็นที่ตำแหน่งกลางคำหรือตำแหน่งเสียงควบ เมื่อต้องตามหลังพยัญชนะเสียง [j] ของภาษาไทยไม่ทำหน้าที่ควบกล้ำ ตำแหน่งท้ายคำนับเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องศึกษาให้ลึกซึ้งต่อไปว่าแท้จริงแล้ว คนไทยเปล่งเสียงเป็น [j] หรือ [i] อย่างไรก็ตาม ทั้งสองเสียงก็แตกต่างจากเสียง [j] ของภาษาฝรั่งเศสซึ่งปล่อยให้กระแสมออกมา ในขณะที่เสียงพยัญชนะสะกดของภาษาไทยทั้งหมดจะเป็นเสียงกัก แตกต่างจากที่ตำแหน่งต้นพยางค์ ดังนั้นแบบฝึกหัดสำหรับเปล่งเสียงของคนไทยจึงต้องเน้นที่ตำแหน่งเสียงควบและเสียงสะกด หากลองมองในมุมนี้อีกสักครั้งก็จะพบว่าชาวฝรั่งเศสที่สนใจเรียนภาษาไทยก็จะประสบปัญหาในการเปล่งเสียง [j] ที่ท้ายคำ พวกเขาต้องพยายามที่จะไม่ปล่อยกระแสมออกมาซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดกับอุปนิสัยในการพูดภาษาแม่

๒. การเปรียบเทียบอรรถสระ [w] ของภาษาฝรั่งเศสกับอรรถสระ [w] (ว) ของภาษาไทย

อรรถสระ [w] เป็นเสียงเสียดแทรกแบบโฆชะ ฐานของการเปล่งเสียงอยู่ที่ด้านหลัง อาศัยหลังลิ้นยกขึ้นไปยังเพดานอ่อน ช่องว่างระหว่างเพดานกับลิ้นของเสียง [w] จะมีความกว้างน้อยกว่าเสียงสระปฏิภาค [u] ทำให้เกิดการเสียดแทรกของกระแสม มีวิธีการเปล่งเสียงแบบห่อริมฝีปาก ซึ่งเป็นคุณสมบัติพิเศษข้อหนึ่งของเสียงสระ เสียง [w] มีฐานของการเปล่งเสียงถึงสองแห่ง คือ ริมฝีปากและเพดานอ่อน

ในภาษาฝรั่งเศส เสียง [w] ปรากฏหน้าเสียงสระได้เกือบทุกเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สระไม่ห่อริมฝีปาก แต่ไม่นำหน้าเสียงสระห่อริมฝีปากบางเสียง ได้แก่ เสียง [u], [y], [o] และสระนาสิก [œ] (P. LEON et al., 1969, P. 46) กระนั้นก็ตาม ระบบเสียงของภาษาฝรั่งเศสเริ่มมีวิวัฒนาการไปอีกขั้นหนึ่งเมื่อมีคำยืมเข้ามาใช้มากขึ้น กลุ่มเสียง [wu] และ [wo] เริ่มมีปรากฏให้เห็น แต่ยังไม่พบกลุ่มเสียง [wy] และแน่นอนว่าเสียง [w] ไม่อาจปรากฏหน้า [ə] ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ในภาษาฝรั่งเศส อรรถสระ [w] และสระ [u] ถือเป็นเสียงแปรแบบสลับหลักของหน่วยเสียงเดียวกัน ทั้งสองมักปรากฏในบริบทที่แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ไม่อาจปรากฏรวมกันได้ กระนั้นก็ตามในบางบริบท ทั้งสองเสียงอาจแทนที่กันได้ เมื่อตามหลังเสียงเหลว [l] หรือ [r] และนำหน้าสระ อาจเปล่งเสียงได้เป็นพยางค์เดียว (เสียง [w])

¹ สำหรับกริยาที่ลงท้ายด้วย -OIR หรือ -OIRE นั้น ในการกระจายรูปตามประธาน Nous และ Vous ถ้าหากเปล่งเสียง [wa] จะใช้ [j] + สระ แต่ถ้าไม่ได้เปล่งเสียง [wa] ก็จะใช้เสียง [v] + สระ เช่น devez, apercevez, buvez

หรือแยกเป็นสองพยางค์ (เสียง [u]) เช่น (il) *loua* แปลงเสียงเป็น [lua] หรือ [lwa], ฯลฯ (M. RIEGEL, 1994, P. 50) ทั้งสองเสียงยังอาจใช้สลับเปลี่ยนกันในการกระจายกริยา อรรถสระเปลี่ยนเป็นสระ เมื่อไม่ได้ตามหลังด้วยเสียงสระอย่างเช่น กริยา *nouer* [nwe] ในรูปกระจายบางรูป เสียงอรรถสระซึ่งไม่อาจลงท้ายพยางค์ได้ ต้องเปลี่ยนเป็นเสียงสระปฏิภาค อย่างเช่น *je noue* [ʒnu], *tu noues* [tynu], *il(s)/elle(s) noue(nt)* [ilnu] และคงเสียงอรรถสระในบางบุรุษซึ่งมีเสียงสระตามหลังมา ได้แก่ *nous nouons* [w], *vous nouez* [vunwe] ตรงกันข้าม ในการเติมปัจจัยซึ่งขึ้นต้นด้วยเสียง [y] ก็จำเป็นต้องใช้เสียงสระ [u] เนื่องจากเสียง [w] ไม่ปรากฏตามหลังด้วยสระ [y] ทำให้คำนาม *nouure* ต้องแปลงเสียงเป็น [nuyr] ไม่ใช่ *[nuyr] ทั้ง ๆ ที่สร้างจากกริยา *nouer* [nwe] ในขณะที่คำว่า *enclouure* [ãkluyr] ซึ่งเกิดจากการเติมปัจจัยเหมือนกันนั้นจำเป็นต้องใช้เสียงสระ [u] เนื่องจากตามหลังพยัญชนะควบสองเสียง [kl] จึงไม่อาจใช้เสียงอรรถสระได้อยู่แล้ว ในคำวิสามานยนาม การแปลงเสียง [u] หน้าสระก็มีให้เห็นอยู่ด้วยเช่นกัน อย่างเช่น *Cornouailles* อ่านเป็น [kɔrnudaj] การไม่แปลงเสียงอรรถสระยังมีให้เห็นในการเติมปัจจัย *-iste, isme* เสียงสระ [u] ของรากคำศัพท์ไม่ได้เปลี่ยนเป็น [w] ซึ่งพบเห็นในคำยืม เช่น *vishnuisme* [ʀəljœʀ], *hindouisme* [ãduism] ในขณะที่คำว่า *ouiste* นั้นแปลงเสียงเป็น [wist] นั้นเป็นเพราะเป็นคำภาษาฝรั่งเศส สร้างจากคำว่า *oui* ซึ่งเป็นเสียงอรรถสระตั้งแต่แรกอยู่แล้ว แน่แน่นอนว่าคำยืมที่ยังไม่ได้กลมกลืนไปกับระบบเสียงของภาษาฝรั่งเศสก็จะไม่แปลงเสียงอรรถสระ ถึงแม้ว่าเสียง [u] จะนำหน้า

สระก็ตาม เช่น *kouan-houa* [luanua], *tuvaluan* [tyvaluã], *vanuatuan* [vanuatuã], ฯลฯ

อรรถสระภาษาฝรั่งเศสเสียงนี้มีปรากฏให้เห็นค่อนข้างน้อยครั้งมากที่ต้นคำและไม่เคยปรากฏที่ท้ายคำเลย เนื่องจากต้องอยู่หน้าเสียงสระอื่นเสมอส่วนใหญ่แล้วมักปรากฏในตำแหน่งกลางคำและทำหน้าที่เป็นเสียงควบตามหลังเสียงพยัญชนะต้นและไม่เคยทำหน้าที่เสียงสะกดท้ายพยางค์ภายในคำเช่นเดียวกับที่ตำแหน่งท้ายคำ ส่วนเสียง [w] ของภาษาไทยนั้นสามารถปรากฏได้ทั้งที่ตำแหน่งต้นคำหรือต้นพยางค์ภายในคำ (เสียงต้น) ตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ) และตำแหน่งท้ายคำ (เสียงสะกด) เนื่องจากเสียง [w] ของภาษาฝรั่งเศสไม่มีปรากฏที่ตำแหน่งเสียงสะกด ฉะนั้นจึงพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ภายในคำ (เสียงต้น) และตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ) ตามลำดับ

ตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ภายในคำ (เสียงต้น)

ถึงแม้ว่าเสียง [w] ของภาษาฝรั่งเศสจะปรากฏที่ตำแหน่งต้นคำได้ แต่ยังมีเงื่อนไขทางสัทวิทยาบางประการเป็นข้อจำกัด แพรวโพยม บุญะพลึง (๒๕๔๗, น. ๑๔๘) แจกแจงหน้าที่ของอรรถสระเสียงนี้ที่ตำแหน่งต้นคำไว้ว่าใช้นำหน้าได้เฉพาะเสียงสระหน้าบางเสียง ได้แก่ เสียง [i], [a], [ɛ] เช่น *oui* [wi], *ouate* [wat], *ouest* [west], ฯลฯ และหน้าสระนาสิก [ɛ̃] เพียงเสียงเดียว ในคำว่า *oindre* [wɛ̃dr] (รวมถึงคำแยกย่อย *oint(e)* [wɛ̃(t)], *oing* [wɛ̃] และ *ouin* [wɛ̃] ซึ่งเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ ข้อมูลคำที่รวบรวมแสดงให้เห็นว่าอรรถสระเสียงนี้ยังนำหน้าสระอื่น ๆ ได้อีกหลายเสียง หน้าเสียง [e] เช่น คำกริยา *houer*

[we] ซึ่งทำให้สามารถนำหน้าเสียงสระต่อท้าย [e], [ɛ], [a], [ø], [ã] ในการกระจายกริยา ในคำยืมยังพบหน้าเสียงสระอื่น ๆ อีกด้วย แม้แต่หน้าสระหลัง หน้า [ɔ] เช่น *ouolof* [wɔlɔf], *walkman* [wɔkman] หน้า [u] เช่น *woofer* [wufɛr], *woopy jump* [wupiʒɔ̃p] หน้า [o] เช่น *walk-over* [wɔkɔvɛr] หน้า [ã] เช่น *wengé* หน้า [õ] เช่น *wombat* [wõba] นอกจากนั้นแล้วที่ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ ก็พบว่าปรากฏร่วมกับ [œ] ได้ในคำว่า *horse-power* [ɔrpɔwœr] คงเหลือเพียง [y], [ø], [ã], [ə] ที่ไม่ตามหลังเสียง [w] ไม่ว่าจะเป็นที่ต้นคำหรือต้นพยางค์ภายในคำ

P. LEON et al. (1969, P. 46) แจกแจงหน้าที่ของเสียงนี้ไว้ว่าเสียง [w] ระหว่างเสียงสระพบ “เฉพาะในกลุ่มคำ อย่างเช่น *mais oui* [mewi]” ซึ่งเสียง [w] ทำหน้าที่เป็นเสียงต้นของคำที่ตามหลังมา ความจริงแล้ว ยังพบเห็นได้ภายในคำของรูปกริยา *houer - nous houons* [nuwõ], *vous huez* [vuwe] ข้อมูลคำที่รวบรวมได้เผยให้เห็นว่าอรรถสระเสียงนี้สามารถอยู่ระหว่างสระภายในคำเดียวกันได้ เช่น ในคำจากภาษากรีก *hexakosioinexekontahexaphobe* [ɛqzaokoziwaɛqzəkõtaɛqzafɔb] ในคำยืมซึ่งมีรูปสระกดได้หลายอย่าง เช่น อักษร *OU* ซึ่งคุ้นเคยกันดีจนเกือบจะเรียกได้ว่าเป็นคำฝรั่งเศสแท้ ๆ เช่น *gnaoua* [qnawa], *pataouète* [patawet], ฯลฯ รูปแบบนี้มักพบหลัง *A* และอาจมีอักษร *H* มาคั่นเพื่อช่วยให้ความกระจ่างในการอ่าน เช่น *cacahouète* [kakawet] ต่อมา อักษร *U* เช่น *weltanschauung* [veltanʃawuŋ], *borrachuelo*

[bɔraʃwelo], ฯลฯ ท้ายสุด อักษร *W* อย่างเช่น *awacs* [awaks], *iwan* [iwan], *kiwi* [kiwi], *steward* [stiwart], ฯลฯ ในการทำหน้าที่เสียงต้นภายในคำ เสียง [w] ต้องอยู่ระหว่างสระ หากอยู่ระหว่างพยัญชนะและสระ ก็จะทำหน้าที่เป็นเสียงควบของพยัญชนะที่นำหน้ามา เช่น คำฝรั่งเศส *serfouir* ตัดแบ่งเป็น [ser/fwir] แต่ในคำยืมซึ่งมีโครงสร้างพยางค์แตกต่างจากภาษาฝรั่งเศส เสียง [w] อาจทำหน้าที่เป็นเสียงต้นของพยางค์ถัดไป เช่น *sportware* [spɔrt/wɛr], *surfwear* [sœrf/wɛr], *upwelling* [œp/welɪŋ], ฯลฯ

สำหรับในภาษาไทย เสียงอรรถสระ [w] ทำหน้าที่เหมือนกับเสียงพยัญชนะอื่น ๆ ดังนั้นหน้าที่หลักก็คือทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น และสามารถปรากฏร่วมกับสระได้เกือบทุกเสียง ยกเว้นเสียงสระ [u], [ua] และ [ua:] ซึ่งก็ไม่นับอุปสรรคในการเปล่งเสียงคำในภาษาฝรั่งเศส เพราะไม่มีสระสามเสียงนี้ในระบบเสียง ในภาษาไทยเสียงอรรถสระและสระปกิภาคสามารถปรากฏร่วมกันได้ เสียงอรรถสระ [w] นำหน้าได้ทั้งสระเสียงสั้น [u] และสระเสียงยาว [u:] เช่น *หวุดหวิด* *วัน* *วูป* *วู่วาม* *อาวุธ* ฯลฯ ซึ่งก็เอื้ออำนวยต่อการเปล่งคู่เสียง [wu] ในคำยืมภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาฝรั่งเศส

หากลองเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสองของเสียง [w] (ทั้งที่ต้นคำและต้นพยางค์ภายในคำ) ก็จะพบว่าคู่เสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ได้แก่ [wɛ], [wõ], [wã] เนื่องจากเสียงสระเหล่านี้ไม่มีในภาษาไทยอยู่แล้ว เมื่อเป็นสระที่ใกล้เคียงกัน ก็พอจะจับคู่เสียงได้ดังแสดงให้เห็นตามตารางข้างล่างนี้

ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย	ภาษาฝรั่งเศส	ภาษาไทย
[wi]	[wi]	[wɔ]	[wɔ]
	[wi:]		[wɔ:]
[wu]	[wu]	[wo]	[wo]
	[wu:]		[wo:]
[we]	[we]	[wa]	[wa]
	[we:]		[wa:]
[wɛ]	[wɛ]	[wœ]	[wɤ]
	[wɛ:]		[wɤ:]

อาจสรุปได้ว่าเสียง [w] ที่ตำแหน่งต้นพยางค์นี้ไม่น่าจะเป็นปัญหาของการอ่านหรือการพูดภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย อุปสรรคสำคัญก็คือสระที่ตามหลังมากกว่า ตารางเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงการปรากฏของเสียง [w] และสระที่ตามหลังอย่างคร่าว ๆ ในทั้งสองภาษา แต่ไม่ได้หมายความว่าหากตรงกันแล้ว จะเปล่งเสียงเหมือนกัน ต้องไม่ลืมว่าเสียงอรรถสระไม่อาจปรากฏโดด ๆ ได้ ต้องปรากฏในรูปของพยางค์เสมอ ดังนั้นจึงยังมีอีกหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียง อาทิ เช่น ความสั้นยาวของเสียงสระพยางค์เปิดพยางค์ปิด เสียงสะกดที่ตามหลังมา

ตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ)

อรรถสระเสียงนี้ทำหน้าที่เป็นเสียงควบให้กับพยัญชนะได้ทุกเสียง มีเฉพาะคู่เสียง [ɲw] ซึ่งพบได้ภายในคำเท่านั้น เพราะเกิดจากการเติมปัจจัย [war] ในคำว่า *baignoire* [bɛɲwar], *peignoir* [pɛɲwar], *rognoir* [ʁɔɲwar], ฯลฯ ปัจจัยนี้ยังทำให้เสียง [w] ปรากฏร่วมกับเสียง [j] ได้ เช่น *bouilloire* [bujwar], *cueilloir* [kœjwar], ฯลฯ ทำให้เสียง [j] ตามหลังด้วยเสียงประเภทอื่นที่ไม่ใช่

เสียงสระได้ ส่วนคู่เสียง [zw] ที่ต้นคำมักเป็นคำยืม เช่น *zouave* [zwave], *zwanze* [zwãz], *zwanzer* [zwãze] ฯลฯ เนื่องจากเสียง [z] ที่ต้นคำนั้นต้องสะกดด้วยอักษร Z ซึ่งใช้เขียนสะกดคำยืม ฉะนั้นคู่เสียง [zw] ของคำภาษาฝรั่งเศสแท้ ๆ จึงไม่มีปรากฏที่ต้นคำ กระนั้นก็ตามที่ต้นพยางค์ภายในคำ คู่เสียง [zw] กลับมีปรากฏให้เห็นเป็นจำนวนมาก เช่น *alésois* [alezwa], *blésois* [blezwa], ฯลฯ รวมถึงในปรากฏการณ์ของการเชื่อมเสียงซึ่งทำให้คู่เสียงหลาย ๆ คู่ที่ไม่ปรากฏในคำโดดกลับปรากฏร่วมกันได้ ตัวอย่างเช่น *les oiseaux* [lezwazo], *les oints* [lezwɛ], เป็นต้น

ในตำแหน่งเสียงควบที่ต้นคำหรือต้นพยางค์ภายในคำ เสียง [w] ก็ไม่นำหน้าสระบางเสียง [u], [y], [œ], [ə] และจะนำหน้าเสียง [ɔ] เฉพาะในการกระจายกริยา หน้าเสียงสระ [ɔ] เฉพาะในคำยืม หน้าเสียง [o] เฉพาะในคำยืมและจะพบเฉพาะต้นพยางค์ภายในคำ ส่วนใหญ่แล้วจะนำหน้าเสียง [a] ซึ่งปรากฏได้กับทุกคู่เสียงควบ

อรรถสระ [w] ไม่นำหน้าด้วยกลุ่มเสียงพยัญชนะสองเสียง (พยัญชนะ + [R], [l] ใน

พยางค์เดียวกัน อาจเป็นเพราะมีคุณสมบัติของความเป็นพยางค์ก่อนข้างสูงมาก ทำให้ยากต่อการแปลงเสียงต่อเนื่อง จึงต้องทำหน้าที่สับหลักกับเสียงสระปฏิภาคเพื่อความสั่นไหวและเป็นแกนของพยางค์ เช่น *clouer* [klue], *trouer* [true], ฯลฯ กระนั้นกฎเกณฑ์นี้ไม่ครอบคลุมทั้งหมด พยางค์สองเสียงสามารถตามหลังด้วยกลุ่มเสียง [wa] และ [wɛ] ซึ่งเขียนสะกดด้วยกลุ่มอักษร *OI* และ *OIN* ตามลำดับ เช่น *trois* [trwa], *groin* [grwɛ], เป็นต้น หากเขียนสะกดด้วยตัวเขียนแบบอื่น ก็ยังคงต้องแปลงเสียงเป็นเสียงสระ เช่น อดีตกาลของกริยา *troua* [trual], *cloua* [klua], ฯลฯ เพื่อรักษาการแปลงเสียงของรากคำ (*radical*) เอาไว้ให้เหมือนกับรูปอื่น ๆ ของคำกริยาเดียวกัน *D. GAATON* (1976, น. 327) ได้เสนอกฎ *CLG (consonne + liquide + glide) ซึ่งไม่อาจปรากฏร่วมกันได้ในหน่วยคำเดียวกัน ดังนั้น *clouer*, *trouer* ไม่สามารถแปลงเสียงเป็น *[klwe] หรือ *[trwe] ได้ เพราะประกอบขึ้นจากหน่วยคำศัพท์และหน่วยคำไวยากรณ์ ในขณะที่ *cloison* [klwazɔ], *trois* [trwa], *fruit* [fruʔi], *fluide* [fuʔid] เป็นหน่วยคำเพียงหน่วยเดียว การอาศัยเกณฑ์ทางไวยากรณ์แบบนี้อาจนำไปใช้ได้กับกรณีของคู่เสียง [u]/[w] แต่ไม่อาจนำไปใช้ได้กับกรณีของคู่เสียง [y]/[ʏ]¹ แตกต่างจากการใช้เกณฑ์ทางอักษรวิธีซึ่งใช้ได้กับทุกคำ ยิ่งกว่านั้นการอาศัยเกณฑ์การตัดแบ่งเป็นหน่วยคำยังเป็นเรื่องสลับซับซ้อนเกินไปสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ทางภาษาศาสตร์และต้องเสียเวลาวิเคราะห์ ไม่อาจใช้เป็นเกณฑ์เพื่อการอ่านซึ่งต้องอาศัยความรวดเร็ว ดังนั้นเกณฑ์ที่

เหมาะสมที่สุดก็คือเกณฑ์ทางอักษรวิธีซึ่งอาศัยเพียงสายตากวาดมองก็ช่วยให้อ่านได้อย่างถูกต้องโดยไม่เสียเวลา

กลุ่มเสียงควบแบบสามเสียงนั้นมักปรากฏกับเสียง [a] ได้แก่ กลุ่มเสียง [plw], [prw], [blw], [brw], [trw], [drw], [klw], [krw], [glw], [grw], [flw], [frw], [vrw] เสียงที่สองมักเป็นพยางค์หรือพยางค์ย่อยเพื่อความสั่นไหวในการแปลงเสียงต่อเนื่อง กลุ่มเสียง [grw] ยังปรากฏร่วมกับเสียง [ɛ] ในคำว่า *groin* [grwɛ] กระนั้นยังมีกลุ่มเสียงอื่น ๆ ในคำเลียนเสียงธรรมชาติหรือคำยืมกลุ่มเสียง [tsw] ในคำว่า *tsoin-tsoin* [tswɛ] หรือในคำว่า *tswana* [tswana] กลุ่มเสียง [skw] เช่น *squale* [skwall], *square* [skwar], *squaw* [skwo], ฯลฯ ซึ่งเป็นคำยืมเช่นกัน ส่วนกลุ่มเสียง [blw] ที่ตำแหน่งต้นคำจะพบได้เฉพาะในคำวิสามานยนาม อย่างเช่น *Blois* [blwa]

ในภาษาไทย อรรถสระเสียงนี้สามารถเป็นเสียงควบตามหลังให้กับ [k] และ [kʰ] ได้เพียงสองเสียงและพบเห็นในคำจำนวนไม่มากเท่าใดนัก เสียงควบ [kw] ปรากฏหน้าสระ [ɛ], [a], [a:], [ia:] ส่วนกลุ่มเสียง [kʰw] ปรากฏหน้าเสียงสระ [i], [e:], [ɛ], [ɛ:], [a], [a:], [ia:] รวมถึงสระหลัง [o] กลุ่มเสียงควบ [kw] และ [kʰw] ไม่ตามหลังด้วยสระ [u], [u:] และ [ua], [u:a] จะเห็นได้ว่าเสียงอรรถสระ [w] ภาษาฝรั่งเศสมีความสั่นไหวมากกว่า สามารถตามหลังพยางค์ได้ทุกเสียง หากลองหาเสียงควบเท่าที่มีในภาษาไทย [kw] กับเสียงควบภาษาฝรั่งเศส [kw] ก็พบว่ามีความตรงกันน้อยมาก

¹ ถึงแม้ว่าจะเป็นหน่วยคำเดียวกันก็ไม่อาจแปลงเสียงเป็นอรรถสระได้ เช่น *fluor* [flyɔR] หรือ *cruel* [kryɛl] เป็นต้น การแปลงเสียงเป็นสระหรืออรรถสระไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎ *CLG แต่ขึ้นอยู่กับเสียงสระที่ตามมา ถ้าหากเป็นเสียง [i] ก็จะต้องแปลงเสียงเป็นอรรถสระเสมอ ถึงแม้ว่าจะเป็นหน่วยคำคณหน่วยก็ตาม อย่างเช่น คำกริยา *bruir* [brʏʁ]

เสียงอรรถสระ [w] ในตำแหน่งควบจึงน่าจะเป็นปัญหาในการเปล่งเสียงของผู้เรียนชาวไทยอย่างมาก ความยุ่งยากจะยิ่งทวีมากขึ้นเมื่อต้องตามหลังด้วยสระที่ไม่มีใกล้เคียงในภาษาไทย และยังไม่นับรวมในกรณีเสียง [w] ซึ่งปรากฏเป็นเสียงควบอันดับที่สาม

สรุป

เสียง [w] ของภาษาฝรั่งเศสมีแนวโน้มที่จะหายไป ในตำแหน่งเสียงควบ [kwa] เหลือเพียง [ka] และมีแนวโน้มที่จะมีปรากฏเพิ่มขึ้นในตำแหน่งต้นคำอันเนื่องมาจากคำยืม ส่วนในตำแหน่งท้ายคำนั้นคงเป็นไปได้ยากพอสมควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น เนื่องจากระบบเสียงภาษาฝรั่งเศสไม่รองรับการปรากฏของเสียง [w] ในตำแหน่งนี้ ในภาษาไทย เสียง [w] ซึ่งมีสถานะเป็นพยัญชนะ สามารถทำหน้าที่เป็นเสียงสะกดได้ เช่นเดียวกับพยัญชนะอีกหลาย ๆ เสียง แต่ก็ตามหลังได้เฉพาะกับเสียงสระ [i], [e], [e:], [ɛ], [ɛ:], [a], [a:], [ia:] นั้นหมายความว่าไม่ตามหลังเสียงสระ [i:], [u], [u:], [ɔ], [o:], [ɔ:], [ɔ:], [u], [u:], [u:], [u:], [u:], [u:] อย่างไรก็ตามการที่เสียงนี้ไม่ตามหลังเสียงสระเป็นจำนวนมากก็ไม่นับอุปสรรคต่อการเปล่งเสียงคำในภาษาฝรั่งเศส เพราะเสียงอรรถสระของฝรั่งเศสไม่สามารถทำหน้าที่เป็นเสียงสะกดได้ ตรงกันข้ามคนฝรั่งเศสกลับต้องประสบปัญหาอย่างมากเมื่อต้องพบกับคำภาษาไทยอย่างเช่น เลี้ยว ว้าว เลว เปลว เทว วาว ฯลฯ ซึ่งมีเสียงอรรถสระ [w] เป็นเสียงสะกด โดยยังไม่นับรวมข้อจำกัดทางสัทวิทยาอื่น ๆ ของเสียงนี้ในตำแหน่งท้ายพยางค์

๓. การเปรียบเทียบเสียงอรรถสระ [y] ของภาษาฝรั่งเศสกับเสียงที่ใกล้เคียงในภาษาไทย

อรรถสระ [y] เป็นเสียงเสียดแทรกแบบโฆษะ เปล่งเสียงโดยอาศัยการยกหลังลิ้นขึ้นไปยังเพดานแข็งพร้อมกับทำริมฝีปากห่อกลม ฐานของการเปล่งเสียงช่วยแยกเสียง [y] ออกจากเสียง [w] เช่นเดียวกับที่ช่วยแยกเสียงสระหน้า [y] ออกจากเสียงสระหลัง [u] แต่ทั้งเสียง [y] และเสียง [j] มีตำแหน่งของการเปล่งเสียงที่เดียวกัน ทั้งคู่เกิดจากสระหน้า ความแตกต่างระหว่างกันคือลักษณะการห่อริมฝีปาก อาจกล่าวได้ว่าเสียง [y] เป็นการเปล่งเสียง [j] แบบห่อริมฝีปาก เช่นเดียวกับเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการเปล่งเสียง [y] และเสียง [i] นั้นเอง อรรถสระทุกเสียงมีคุณสมบัติเป็นเสียงก้องหรือเสียงโฆษะ กล้องเสียงเกิดการสั่นสะท้อน ทำให้ได้ยินการเสียดแทรกไม่ค่อยถนัดนัก แต่อาจรับรู้ได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเสียงอรรถสระเกิดตามหลังเสียงพยัญชนะอโฆษะซึ่งทำให้เกิดการกลืนเสียง ลักษณะอโฆษะของพยัญชนะที่นำหน้ามาส่งผลให้ความก้องของเสียงอรรถสระหายไป ด้วยเหตุนี้เอง ลักษณะเสียดแทรกจึงออกสำเนียงได้ชัดเจนขึ้น เช่น ในคำว่า *fuir* [fɥir], *puits* [pɥi], เป็นต้น

ภาษาไทยไม่มีเสียงสระหน้าแบบห่อริมฝีปาก [y] ย่อมทำให้ไม่มีเสียงอรรถสระปฏิกิริยา [y] ด้วย เช่นเดียวกัน สระหน้าทุกเสียงของภาษาไทยจะไม่ห่อริมฝีปาก สระห่อริมฝีปากต้องเป็นสระหลังเท่านั้น ดังนั้นจึงสร้างปัญหาในการเปล่งเสียงอย่างมากเมื่อเริ่มต้นเรียนภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีสระหน้าห่อริมฝีปากอื่น ๆ อีก การแยกแยะระหว่างสระ [y] และสระ [u] หรือระหว่างสระ [y] และอรรถสระ

[ɥ] ก็ทำได้ยากพอสมควรอยู่แล้วสำหรับผู้ศึกษาชาวไทย จึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกที่จะแยกแยะระหว่างคู่เสียงอรรธสระ [w] และเสียงอรรธสระ [ɥ] ออกจากกันได้อย่างชัดเจน สัทลักษณะเด่นที่แตกต่างกันคือฐานของการเปล่งเสียงด้านหลังและด้านหน้าตามลำดับ แม้แต่ชาวฝรั่งเศสเองก็ไม่อาจแยกแยะคู่คำของสองเสียงนี้ได้อย่างง่ายนัก เมื่อออกเสียงคำโดด ๆ โดยปราศจากบริบทที่เอื้ออำนวย เช่น *juin* [ʒɥɛ̃]/*joint* [ʒwɛ̃], *la lulette* [lɥɛt]/*l'alouette*, *la ruelle* [ʀɥɛl]/*la rouelle* [ʀwɛl] (M.-L. DONOHUE-GAUDET, 1969, น. 80) กลายเป็นว่าความเข้าใจไม่ได้เกิดจากการได้ยินเสียงที่แตกต่าง

ในบางท้องถิ่นของประเทศฝรั่งเศสก็ไม่มีเสียงอรรธสระในภาษาของตน คำว่า *puis* มักเปล่งเสียงกันเป็น [pwi] มากกว่า [pɥi] (B. TRANEL, 2003, P. 262) และในภาษาพูดทั่วไปอาจได้ยินเพียง [tswɛ̃] จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ บางคำสามารถเลือกเปล่งเสียงเป็น [ɥ] หรือ [w] ก็ได้ เช่น *quid* [kɥid]/[kwid], ฯลฯ หรือบางคำอาจเลือกไม่เปล่งเสียงอรรธสระเลยก็เป็นได้ เช่น *quinquagénaire* [k(ɥ)ɛ̃kwazɛnɛr], *quidam* [k(ɥ)idam], ฯลฯ นั้นแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของภาษาซึ่งมีแนวโน้มตัดความยุ่งยากทั้งในตำแหน่งที่ไม่จำเป็น และคงไว้ในตำแหน่งที่สำคัญ

M. LEON (2003, P. 56) อธิบายการเปล่งเสียงอรรธสระ [ɥ] ไว้ว่าต้องออกเสียง [y] อย่างรวดเร็วและตามด้วยสระอื่นทันที ที่สำคัญคือต้องไม่ตัดแบ่งเป็นสองพยางค์ เช่น คำสรรพนาม *lui* ต้องออกเสียงเป็น [l ɥ i] ไม่ใช่ [ly/i] และถึงแม้อรรธสระจะเปล่งเสียงสั้น แต่สระที่ตามหลังมาต้องเปล่งเสียงลากยาว ชาวเอเชียมักเปล่งเสียงสระที่ตามหลังอรรธสระ [w] และ [ɥ] สั้นเกินไป เช่น

huit มักได้ยินเป็น *HuiT* ความจริงแล้วควรเปล่งเสียงเป็น *Hu/I/T* มากกว่า ให้ลากเสียงสระที่ตามหลังมาให้ยาวขึ้น

เสียงสระ [y] ไม่มีเสียงสระในภาษาไทยเหมือนหรือเทียบเคียงได้ ดังนั้นจึงเป็นธรรมดาที่จะต้องไม่มีเสียงอรรธสระ [ɥ] ด้วยเช่นกัน เสียงอรรธสระไม่อาจมีในระบบเสียงได้โดยปราศจากสระปฏิภาค ในขณะที่สระอาจมีอยู่ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคู่เสียงอรรธสระ หากลองเปรียบเทียบสระ [y] ของภาษาฝรั่งเศสและสระต่าง ๆ ของภาษาไทยที่ใกล้เคียงซึ่งพบเห็นได้ในการใช้ถอดเสียงหรือทับศัพท์ทั่วไป

ภาษาฝรั่งเศส	เสียง	[y]	เป็นสระสูง (สระปิด) หน้า ห่อริมฝีปาก
ภาษาไทย	เสียง	อือ [u:]	เป็นสระสูง (สระปิด) กลาง ไม่ห่อริมฝีปาก
	เสียง	อี [i:]	เป็นสระ สูง (สระปิด) หน้า ไม่ห่อริมฝีปาก
	เสียง	อุ [u:]	เป็นสระ สูง (สระปิด) หลัง ห่อริมฝีปาก

จะพบว่าสระของภาษาไทยเป็นสระสูงหรือสระปิดทั้งสิ้น มีช่องว่างระหว่างเพดานปากและลิ้นไม่แตกต่างกันเลยในทั้งสองภาษาก็ว่าได้ ตำแหน่งของการเปล่งเสียงและวิธีการเปล่งเสียงเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง ภาษาไทยไม่มีสระหน้าแบบห่อริมฝีปาก สัทลักษณะแบบนี้จะมีเฉพาะในกรณีของการเปล่งเสียงสระหลัง ในขณะที่การไม่ห่อริมฝีปากเกิดขึ้นเฉพาะกับสระหน้า ไม่เกิดการสับเปลี่ยน การนำสระอุมาใช้แทนเสียง [y] ทำให้สระหน้ากลายเป็นสระหลัง แต่สามารถคงวิธีการเปล่งเสียงแบบห่อริมฝีปากเอาไว้ได้ ใน

ขณะที่สระอีมีตำแหน่งของการเปล่งเสียงที่ด้านหน้า ก็จริง แต่ไม่ทอริมฝีปาก ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นสระอู หรือสระอี ก็จะมีสัทลักษณะเพียงอย่างเดียวหนึ่ง เท่านั้นที่ตรงกับเสียง [y] ในภาษาฝรั่งเศส ส่วน สระอื่นนั้นคงมีเพียงช่องว่างระหว่างเพดานปากและ ลิ้นที่ใกล้เคียงกับเสียงในภาษาฝรั่งเศส ในส่วนที่เหลือไม่มีสัทลักษณะใดเลยที่ตรงกัน ไม่ว่าจะเป็น ฐานหรือวิธีการเปล่งเสียง แต่กลับเป็นรูปแทน ซึ่งพบเห็นบ่อยมาก ทั้ง ๆ ที่ไม่ควรที่จะเป็นรูปเขียน ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการถอดเสียง ท้ายสุด รูปสระทั้งหมดของภาษาไทยเป็นสระเสียงยาว แต่ความสั้นยาวของเสียงมีผลต่อการเกิดการเสียดแทรกและทำให้เกิดเสียงอรรถสระ ดังนั้นจึงกล่าว ได้ว่าเป็นข้อด้อยอีกประการหนึ่งที่จะไม่ทำให้ สามารถเปล่งเสียงอรรถสระ [ɥ] ได้อย่างถูกต้อง กระนั้นการจะใช้สระเสียงสั้นก็อาจสร้างปัญหาใหม่ ขึ้นมาแทนที่ เพราะสระเสียงสั้นของภาษาไทยต้องใช้กับพยัญชนะปิดหรือมีเสียงพยัญชนะสะกดเสมอ

ลำพังการอ่านออกเสียง [y] ก็นับว่ายากมากพอควรสำหรับผู้เรียน การเปล่งเสียง [ɥ] จึงยากยิ่งเป็นเงาตามตัว และยิ่งเมื่อต้องนำเสียง [ɥ] มาผสมกับเสียงสระต่าง ๆ โดยเฉพาะกับเสียงสระที่ไม่มีในภาษาไทย ก็ยิ่งจะทำให้การเปล่งเสียงทวีความยากขึ้นไปอีก และยังไม่นับรวมเสียงพยัญชนะ ที่นำมาใช้ในกรณีที่เสียง [ɥ] ทำหน้าที่เป็นเสียงควบ นอกจากนั้นแล้วการเปล่งเสียงเป็น [y] หรือ [ɥ] ยังมีเงื่อนไขทางสัทวิทยาอีกหลากหลายประการ การปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ ของเสียงสร้างปัญหา อย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาในเชิงสัทวิทยา อรรถสระเสียงนี้มีคุณสมบัติของความเป็นเสียงแปรตามสถานการณ์ค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากไม่ปรากฏคู่เทียบเสียง

ย่อยระหว่างเสียง [y] และเสียง [ɥ] ทั้งคู่มักปรากฏ สลับหลักกัน การต้องใช้เสียงใดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม เสียงหนึ่งทำหน้าที่ในตำแหน่งที่อีกเสียงหนึ่งไม่ปรากฏ ทั้งคู่เป็นเสียงแปรของหน่วยเสียงเดียวกัน อาจสรุปได้พอสังเขปว่าเสียง [y] สามารถปรากฏตามลำพังโดด ๆ โดยประกอบขึ้นเป็น พยางค์หรือแม้แต่คำได้ด้วยตัวเอง (*eu* [y]-*avoir*) เนื่องจากไม่จำเป็นต้องตามหลังด้วยเสียงใดเลย ทำให้สามารถลงท้ายคำได้ (*du* - [y]) นอกจากนั้นแล้วก็สามารถปรากฏหน้าพยัญชนะ (*pur* - [pyʀ]) และแม้แต่หน้าสระในกรณีที่มีเสียงอรรถสระไม่อาจปรากฏได้ (*cruel* -[kryɛl]) ในขณะที่เสียง [ɥ] ปรากฏได้เฉพาะหน้าสระเท่านั้นและจะเป็นคนละเงื่อนไขกับเสียงสระปฏิกภาค อย่างไรก็ตาม เมื่อพยัญชนะต้นเป็นเสียงเหลว [l] หรือ [r] อาจเปล่งเสียงได้พยางค์เดียวหรือแยกเป็นสองพยางค์ เช่น *lueur* เปล่งเสียงเป็นได้ทั้ง [lyœʀ] หรือ [lɥœʀ] (M. RIEGEL, 1994, P. 50) ในกรณีเช่นนี้ ทั้งสองเสียงมีสถานะเป็นเหมือนกับเสียงแปรอิสระ (*variantes libres*) สามารถแทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลง แต่ก็ไม่สามารถแทนที่กันได้ในทุกตำแหน่ง จึงไม่ใช่เสียงแปรอิสระที่แท้จริง เพราะเสียงแปรอิสระต้องแทนที่กันได้ในทุกสถานการณ์

โดยภาพรวมแล้วเสียง [ɥ] ทำหน้าที่ใกล้เคียงกับเสียง [w] อย่างมาก สามารถปรากฏที่ตำแหน่งต้นคำได้ (ในคำจำนวนค่อนข้างน้อยมาก) และไม่เคยปรากฏปิดท้ายคำเลย เนื่องจากเสียงนี้มีเงื่อนไขในการปรากฏที่สำคัญก็คือต้องนำหน้าเสียงสระอื่นเสมอ อย่างไรตาม อาจมีเงื่อนไขในรายละเอียดบางอย่างที่แตกต่างกันออกไป เสียง [w] ปรากฏร่วมกับเสียง [u] ได้ในคำยืม แต่เสียง

[ʧ] ไม่สามารถปรากฏหน้าสระปฏิภาค [y] ไม่พบในคำยืมใด ๆ และยังไม่ปรากฏหน้าเสียง [u], [œ] และ [ə] ไม่ว่าตำแหน่งใดทั้งสิ้น นอกจากนั้นแล้ว ก็จะไม่ปรากฏในตำแหน่งระหว่างเสียงสระ ยกเว้น เฉพาะในกรณีที่เป็นกลุ่มคำ เช่น *le huit* [lœʔit] (P. LEON et al., 1969, P. 46) รวมทั้งในคำประสม เช่น *chat-huant* [ʧaʔɑ̃] ซึ่งเป็นกรณีพิเศษอย่างมาก ๆ ถ้าปรากฏในคำเดียวกัน ก็จะเป็นกรณีของคำยืม ในคำว่า *nahua* [naʔa] และ *nahualt* [naʔalt] จะไม่มีในกรณีที่เป็นคำฝรั่งเศสแท้ ๆ เลย

อรรถสระเสียงนี้จะปรากฏได้เฉพาะหน้าเสียงสระ เท่ากับว่าจะพบเห็นได้ที่ตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ภายในคำ (เสียงต้น) และตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ) ซึ่งจะพิจารณาในรายละเอียดโดยลำดับ

ตำแหน่งต้นคำและต้นพยางค์ (เสียงต้น)

ที่ตำแหน่งต้นของคำพยางค์เดียว แพรว โปยม บุนยะพลิก (๒๕๔๗, น. ๑๔๘) กล่าวว่า เสียงนี้จะนำหน้าสระได้เพียงสองเสียง คือ เสียง [i] และเสียง [e] เช่น *huile* [ʔil] และ *huer* [ʔe] เป็นต้น จากข้อมูลคำที่รวบรวมได้ เสียง [ʧ] ยังสามารถตามหลังด้วยสระอื่นอีก เช่น เสียง [a] ในคำว่า *huard* [ʔar] และ *huart* [ʔar] เสียง [e] ในคำว่า *huet* [ʔet] และยังไม่นับรวมส่วนต่อท้ายคำกริยาตามบุรุษในกาลและมาลาต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ เสียง [ʔil], [e], [ε], [a], [ɑ], [ɑ̃] และ [õ] ดังนั้น กริยา *huer* [ʔe] ซึ่งกระจายได้เป็น *huons* [ʔõ], *hué* [ʔe], *huais* [ʔε], *hua* [ʔa], *huâtes* [ʔat], *huant* [ʔɑ̃] สระ [y] และอรรถสระปฏิภาค [ʧ] ทำหน้าที่สับเปลี่ยนกัน เสียงสระจะใช้เมื่อไม่มีเสียงสระตามหลังมา และเสียงอรรถสระจะใช้ในกรณีที่มีเสียงสระตามหลังมา ทั้งคู่จัดได้ว่าเป็นเสียงแปรตามสถานการณ์ของหน่วยเสียงเดียวกัน

สรุปได้ว่าที่ตำแหน่งต้นคำ เสียง [ʧ] นำหน้าเสียงสระ [i], [e], [ε], [a] และนำหน้า [a], [õ], [ɑ̃] เฉพาะในการกระจายกริยา ตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ นำหน้าเสียง [i], [a] และ [ɑ̃] นั้นหมายความว่าไม่นำหน้าเสียงสระ [y], [u], [Ø], [o], [œ], [ə], [œ̃], [ə] ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นสระทอริมฝีปาก ไม่ว่าจะเป็นที่ต้นคำหรือต้นพยางค์ภายในคำ คู่เสียง [ʧi] ที่ต้นพยางค์ภายในคำ พบได้เฉพาะในคำประสมซึ่งสร้างจากคำว่า *huit* เช่น *six-huit* [sisʔit], ฯลฯ และคู่เสียง [ʔɑ̃] ก็พบได้เฉพาะในคำประสมสร้างจากคำว่า *huant* (v.*huer*) ได้แก่ *chat-huant* [ʧaʔɑ̃]

ตำแหน่งกลางคำ (เสียงควบ)

ตำแหน่งที่อรรถสระ [ʧ] ปรากฏมากที่สุดคือ ตำแหน่งกลางคำ เสียง [ʧ] ทำหน้าที่เป็นเสียงควบ โดยตามหลังเสียงพยัญชนะได้เกือบทุกเสียง ยกเว้น [ɲ] สำหรับคู่เสียง [ʧɲ] ไม่มีปรากฏที่ตำแหน่งต้นคำ แต่จะพบได้เฉพาะต้นพยางค์ภายในคำ ส่วนการมีอยู่ของคู่เสียง [vʧ] ยังคงเป็นปัญหาที่จะกล่าวถึงต่อไป

ในตำแหน่งต้นพยางค์ภายในคำ เสียง [z] สามารถตามหลังด้วยเสียง [ʧ] ได้เป็นอย่างดี เช่น *désuet* [dezʔε], *déshuiler* [dezʔilε] หรือในการเปล่งเสียงเชื่อมคำ เช่น *les huitres* [ʔe], *des* [dezʔet], เป็นต้น ในกรณีนี้เสียง [z] จะเป็นอักษร S ระหว่างสระเท่านั้น ไม่มีคำภาษาฝรั่งเศสคำไหนเขียนสะกดขึ้นต้นด้วย ZU + สระ เลยแม้แต่คำเดียว

จากข้อมูลคำภาษาฝรั่งเศสที่รวบรวมขึ้น ไม่มีคำภาษาฝรั่งเศสคำไหนเขียนสะกดด้วย VU + เสียงสระ เสียง [v] สามารถตามหลังด้วยสระ [y]

ในหลายคำ อย่างเช่น *vu* [vy], *prévu* [prevy], ฯลฯ แต่กลับไม่ปรากฏตามหลังด้วยอรรษระ [ɥ] เลย ถึงแม้ว่าในการเขียนสะกดคำจะพบกลุ่มอักษร *VUI* ในคำวิสามานยนาม อย่างเช่น จิตรกรชาวฝรั่งเศส นามว่า *Vuillard* (*Edouard Jean*) แต่กลับเปล่งเสียงเป็น [vyijar] ไม่ใช่ *[vɥijar] นั่นแสดงให้เห็นว่าเสียง [ɥ] ไม่สามารถตามหลังเสียง [v] ได้ จึงได้เปลี่ยนเป็นคู่เสียง [vy] และต้องเติมเสียงสระ [i] คั่นกลางระหว่าง *[yj] ซึ่งไม่สามารถปรากฏร่วมกันได้ ดังนั้นยี่ห้อสินค้า *Louis Vuitton* ควรเปล่งเสียงเป็น [vyitõ] ด้วยหรือไม่ กระนั้นก็ตามในหนังสือบางเล่มก็ให้เปล่งเสียงเป็น [vɥitõ] (*F. WIOLAND, 2005*) ซึ่งก็เป็นเพียงตัวอย่างเดียวที่มีปรากฏ

โดยทฤษฎีแล้ว เสียง [ɥ] ต้องนำหน้าเสียงสระเสมอ จากข้อมูลที่รวบรวมได้ ปรากฏว่ามีคำว่า *deliquium* [delikɥjom] ซึ่งเสียง [ɥ] ตามหลังด้วยอรรษระ [j] เป็นไปได้หรือไม่ว่าเกิดจากความผิดพลาดบางประการ เพราะตามปกติแล้วควรต้องมีเสียง [i] เข้ามาคั่น [ɥij] เพื่อช่วยในการเปล่งเสียง

คู่เสียงควบแต่ละคู่อาจปรากฏได้กับสระที่แตกต่างกันออกไป ส่วนใหญ่แล้วมักเกิดนำหน้าเสียง [i] อาจเป็นเพราะเสียง [ɥ] และ [i] มีฐานของการเปล่งเสียงใกล้เคียงกันอย่างมาก อรรษระเสียงนี้มีฐานของการเปล่งเสียงข้างหน้า จึงยากที่จะตามหลังด้วยสระหลัง ฉะนั้นจึงไม่ตามหลังด้วยสระหลังบางเสียง ได้แก่ [u] กระนั้นก็สามารถตามหลังด้วยสระหลัง [a] (ในการกระจายกริยากาล *Passé simple*) รวมถึงคู่เสียงสระปิดเปิด [o] และ [ɔ] ได้ เช่น *duo* [dɥo], *duodi* [dɥodi], ฯลฯ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาละตินและนำมา

เปล่งเสียงใหม่ตามแบบอย่างภาษาฝรั่งเศส เสียง [ɥ] สามารถตามหลังด้วยสระหลังนาสิกได้เกือบทุกเสียง ยกเว้นเพียง [œ] เท่านั้น [ɥœ] เช่น *juin* [ɥœjɛ̃], *suinter* [sɥɛ̃te], ฯลฯ, [ɥã] เช่น *nuance* [nɥã:s], *tuant* [tɥã], ฯลฯ, [ɥõ] เช่น *suons* [sɥõ], *tuons* [tɥõ], ฯลฯ เสียงสระ [e], [ɛ], [a], [ɑ], [ã] และ [õ] เป็นส่วนต่อท้ายของการกระจายกริยา (*terminaison*) ตามกาล (*temps*) และมาลา (*modes*) จึงจำเป็นต้องตามหลังเสียงที่ลงท้ายรากกริยาได้ทุกเสียง ส่วนเสียงสระนาสิกอีกสองเสียงคือ [ɛ̃] และ [œ̃] ไม่ได้ใช้งานในหน้าที่นี้ จึงไม่อาจตามหลังบางเสียงได้

ตามหลักการแล้วเมื่อเติมปัจจัย (ซึ่งขึ้นต้นด้วยเสียงสระ) ลงที่ท้ายรากคำซึ่งลงท้ายด้วยเสียงสระ [y] สระเสียงนี้จะสลับเปลี่ยนไปเป็นอรรษระปฏิภาค [ɥ] ดังเช่นกรณีของการเติมปัจจัย *-able* ในคำจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น *accentuable* [aksãtɥabl], *immuable* [imɥabl], เป็นต้น กระนั้นก็ตาม ปัจจัย *-iste, -isme* ก็ไม่ทำให้สระของรากคำเกิดการสลับเปลี่ยนในบางคำซึ่งได้แก่คำว่า *revuiste* [rəvyist] และ *truisme* [tryism] ในขณะที่คำอื่น ๆ นั้นเปลี่ยนเสียงสระเป็นอรรษระตามกฎเกณฑ์ เช่น *altruisme* [altrɥism], *casuiste* [kazɥist], *linguiste* [ɛ̃gɥist] (รวมถึงคำแยกย่อยอื่น ๆ) อาจเป็นเพราะว่าในคำกลุ่มแรกเป็นการนำเอาปัจจัยไปต่อท้ายหน่วยคำอิสระ (*revue* และ *true* ซึ่งยืมมาจากภาษาอังกฤษ) จึงยังคงต้องรักษาการเปล่งเสียงของคำเดิมเอาไว้ ในขณะที่คำกลุ่มที่สองไม่อาจตัดแบ่งออกเป็นหน่วยคำอิสระสองหน่วยได้ เป็นการนำเอาปัจจัยไปต่อท้ายรากคำจากภาษากรีกหรือภาษาละติน เหตุผลประการถัดมา ในคำว่า *revuiste* เสียง [v] ไม่อาจ

ตามหลังด้วยเสียง [y] ได้ จึงต้องคงเสียงสระ [y] เอาไว้ดังที่ได้อธิบายมาก่อนหน้านี้ ต่อมา คำยืมในภาษาต่างประเทศไม่จำเป็นต้องเคารพกฎเกณฑ์การสับเปลี่ยนของเสียง เช่น *yuan* [jyan], *muon* [myõ] ถึงแม้ว่าเลือกเปล่งเสียง [y] ตามแบบฝรั่งเศส แต่เสียง [y] ไม่ได้เปลี่ยนเป็น [y] ทั้ง ๆ ที่นำหน้าสระในหน่วยคำเดียวกัน

อรรถสระเสียงนี้ยังมีคุณสมบัติของความเป็นพยัญชนะอยู่ด้วย จึงไม่ค่อยนำหน้าด้วยพยัญชนะสองเสียงในพยางค์เดียวกันตามกฎเกณฑ์การเรียงต่อพยัญชนะสามเสียงซึ่งยากต่อการเปล่งเสียง โดยส่วนใหญ่แล้วเสียงที่สามจำเป็นต้องเป็นเสียงสระแกนพยางค์ ในกรณีนี้จะต้องใช้สระ [y] เช่น *cruel* [kryɛl], *gluant* [glyã], ฯลฯ ยกเว้น เมื่อเป็นคู่เสียง [ɥi] ก็สามารถเปล่งเสียงควบได้ เนื่องจากทั้งสองเสียงมีตำแหน่งของการเปล่งเสียงที่ใกล้เคียงกันมาก เช่น *bruit* [brɥi], *truite* [trɥit], *pluie* [plɥi], เป็นต้น กระนั้นก็มีบางคำเป็นข้อยกเว้นเมื่อสะกดด้วยอักษร -UY- เช่น *gruyère* ต้องเปล่งเสียงเป็น [gryjɛ:r] เช่นเดียวกับกริยา *gruyer* [griyje] ส่วนคำอื่น ๆ นั้นสามารถเปล่งเสียงได้สองแบบ เป็นได้ทั้ง [yj] และ [ɥij] คำว่า *tuyère* เปล่งเสียงเป็น [tyjɛr] และ [tɥijɛr] คำว่า *bruyère* อ่านได้เป็น [bryjɛ:r] และ [brɥijɛr] เช่นเดียวกับคำว่า *bruit* [brɥi] เมื่อเป็นคำคุณศัพท์ *bruyant* อ่านได้เป็น [bryjã] และ [brɥijã] หรือคำกริยาวิเศษณ์ *bruyamment* อ่านได้เป็น [bryjamã] และ [brɥijamã] นอกจากนั้นแล้ว คู่เสียง [ɥi] ยังสามารถตามหลังพยัญชนะได้ถึงสามเสียงอีกด้วย ได้แก่ *construire* [kõstrɥir] (รวมทั้งคำแยกย่อย) และ *instruire* [ẽstrɥir] กลุ่มเสียงควบ [strɥi] แบบนี้จะพบเห็นได้เฉพาะภายในคำไม่ปรากฏที่ตำแหน่งต้นคำ

ตำราลัทธิศาสตร์และสัทวิทยาทั่วไปมักกล่าวว่าเสียงอรรถสระ [y] ไม่สามารถเป็นเสียงควบที่สามได้ ยกเว้นเมื่อตามหลังด้วยเสียงสระ [i] แต่ในข้อมูลคำที่รวบรวมได้ ยังพบคำว่า *conspuer* [kõspɥe] ซึ่งมีสระที่ตามหลังมาเป็น [e] นอกจากนั้นแล้ว คำนี้ยังเป็นคำกริยาอีกด้วย เมื่อกระจายรูปตามบุรุษและกาลต่าง ๆ แล้ว ยังสามารถตามหลังสระอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนต่อท้ายกริยาได้อีกหลายเสียง ได้แก่ เสียง [e], [õ], [ɛ], [a], [ɑ], [ã], อย่างไรก็ตาม ในรูป *Imparfait* และ *Subjonctif présent* – nous -ions – vous -iez จะต้องเปล่งเสียงเป็น [ijõ] *conspuions* [kõspɥijõ] และ [ije] – *conspuiez* [kõspɥije] ต้องอาศัยเสียง [i] เข้ามาช่วยเปล่งเสียง เนื่องจากเสียง [y] ต้องตามหลังด้วยเสียงสระ

สรุป

การศึกษาเสียงสระ [y] และอรรถสระ [ɥ] ของภาษาฝรั่งเศสในแง่มุมต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาในการเปล่งเสียงของผู้เรียนชาวไทยได้เป็นอย่างดี ลำพังเสียงสระ [y] ซึ่งมีเงื่อนไขในการปรากฏน้อยกว่าเสียงอรรถสระ ก็นับว่าเป็นเสียงที่ยากต่อการอ่านให้ถูกต้องอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจอันใดที่เสียงอรรถสระปรากฏ [ɥ] ซึ่งมีเงื่อนไขในการทำหน้าที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนอย่างมากมายจะสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นไปอีก อรรถสระเสียงนี้ไม่อาจปรากฏตามลำพังได้ ต้องตามหลังด้วยเสียงสระเสมอ และไม่มีอักษรเฉพาะเขียนกำกับ ทำให้ไม่ค่อยเป็นที่สังเกตเห็นเท่าใดนัก แบบฝึกหัดสำหรับการเปล่งเสียงสลับเปลี่ยนระหว่างเสียงสระและอรรถสระมีความสำคัญอย่างมากในทางไวยากรณ์ เมื่อเรียนการกระจายกริยา มักมุ่งเน้นรูปเขียนโดยละเลยเรื่องการเปล่งเสียงที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย

 Bibliographie

- CHARLIAC, L. et al. (2000). *Phonétique progressive du Français avec 600 exercices*. Paris : CLE international.
- BECHADE, H.-D. (1994). *Grammaire française*. Paris : Presses Universitaires de France.
- BONNARD, H. (1953). *Notions de style de versification et d'histoire de la langue française*. Paris : Société universitaire d'Editions et de Librairie.
- DELOUCHE, G. (2009). *Méthode de Thaï*. Volume I. Collection Langues-Inalco. Paris : l'Asiathèque.
- DONOHUE-GAUDET, M.-L. (1969). *Le vocalisme et le consonantisme*. Paris : Librairie Delagrave.
- FOUCHE, P. (1959). *Traité de prononciation française*. Paris : Editions Klincksieck.
- GAATONE, D. (1976). « Semi-voyelles de transition en français ». *Folia Linguistica*. Nr. x-3/4. Den Haag : Mouton.
- GLEASON, H.A. (1969). *Introduction à la linguistique*. Paris : Larousse.
- GRAMMONT, M. (1966). *Traité pratique de prononciation française*. Paris : Librairie Delagrave.
- _____. (2001). *Grands repères culturels pour une langue : le français*. Sous la direction de Roberte Tommassone. Collection dirigée par Roberte Desplanques. Paris : Hachette.
- _____. (2003). *Le Grand livre de la langue française*. Sous la direction de Marina YAGUELLO. Paris : Editions du Seuil.
- GREVISSE, M. (2005). *Le Bon Usage*. Treizième Editions. DeBoeck : Duculot.
- HAMON, A. (1983). *Grammaire pratique*. Paris : Hachette.
- JULAUD, J.-J. (2001). *Le français correct pour les nuls*. Paris : Editions générales First.
- LABORDERIE, N. (2012). *Précis de phonétique historique*. Paris : Armand Colin.
- LAURET, B. (2007). *Enseigner la prononciation du français : questions et outils*. Paris : Hachette.
- LEON, M. (2003). *Exercices systématiques de prononciation française*. Paris : Hachette.
- LEON, P. et al. (1969). *Introduction à la phonétique corrective*. Deuxième Edition. Paris : Hachette/Larousse.
- LEON, P.R. (1961). *Prononciation du français standard*. Paris : Didier.
- Le Nouveau Petit Robert*. (1988). Paris : Dictionnaires Le Robert.
- _____. (1996). Paris : Dictionnaires Le Robert.
- LYCHE, C. et al. (1995). « Le mot retrouvé ». *Lingua*. Elsevier. 205-221.

- MALMBERG, B. (1972). *Phonétique française*. Kristianstad : Hermods.
- MARTINON, P. (1913). *Comment on prononce le français*. Paris : Larousse.
- PERRET, M. (2008). *Introduction à l'histoire de la langue française*. 3e édition. Paris : Armand Colin.
- RIEGEL, M. et al. (1994). *Grammaire méthodique du français*. Paris : Puf.
- TOMMASSONE, R. (2001). *Grands repères culturels pour une langue : le français*. Paris : Hachette Education.
- TRANEL, B. (2003). « Les sons du français ». *Le grand livre de la langue française*. Sous la direction de Marina YAGUELLO. Paris : Seuil.
- WAGNER, R.L. et al. (1962). *Grammaire du français classique et moderne*. Paris : Hachette.
- WIOLAND, F. (2005). *La vie sociale des sons du français*. Paris : L'Harmattan.
- YAGUELLO, M. (1981). *Alice au pays du langage*. Paris : Editions du Seuil.

กาญจนา นาคสกุล. (๒๕๔๑). *ระบบเสียงภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ ๔ แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: โครงการตำรา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรัลวิไล จรูญโรจน์. (๒๕๕๒). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระริ้วมวิรัชชพากย์ น.อ.ร.น. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) *พจนานุกรมฝรั่งเศส-ไทย*. กรุงเทพฯ: นครเกษม บุ๊คส์ไตร์.

_____. (๒๕๓๐). *สัทศาสตร์ฝรั่งเศส*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (๒๕๔๗). *คำยืมจากภาษาฝรั่งเศสในภาษาไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดม วโรตม์ลิขิตดิษฐ์. (๒๕๑๓). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์: กรมการฝึกหัดครู.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (๒๕๔๑) *หลักภาษาไทย : อักษรวิธี วจิวิภาค วากยสัมพันธ์ จันทรลักษณ์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.